

ČÍSLO 1/2022

BEŠENOVČAN

OBČASNÍK | NÁKLAD: 300 KS | NEPREDAJNÉ

Obec získala celý areál agropodniku

Bešeňová kúpila v roku 2020 obchodné podiely od 11 družstiev, 12. bola stredná škola poľnohospodárska z Liptovského Mikuláša, s ktorou sa obec dohadovala dva roky.

Zriaďovateľom školy je Vyšší územný celok a po viacerých rokovaníach sa vedeniu obce podarilo dohodnúť na kúpe 12. podielu.

Po zápise v Obchodnom registri tak bude obec Bešeňová stopercentným vlastníkom agropodniku.

„Do agropodniku sme vstúpili ako do strategickej dlhodobej investície,“ vysvetľuje starosta Martin Baran. „Získali sme 25-tisíc metrov štvorcových spolu s budovami a halou.“ Obec plánuje v areáli vybudovať zázemie pre techniku a pripraviť projekt pre najväčšie športovo-kongresové centrum v regióne. Odkúpením areálu samospráva zároveň dokáže zamedziť negatívnemu priemyslu, ktorý sa v tejto lokalite v minulosti rozmohol.

Pozemkové úpravy pokračujú

Projekt pozemkových úprav stále prebieha. Ukončená je druhá fáza, samospráva začína s treťou. Projekt pozostáva z piatich fáz. „Máme mierny sklz pre pandemické opatrenia,“ hovorí starosta Martin Baran. „Verím, že v roku 2024 bude ukončený a vznikne tak tristo stavebných parciel v lokalitách Pod baňou a v Rovni a taktiež priestor pre materskú školu a jasle s kapacitou 80 detí pre škôlku a 20 pre jasle.“

Bešeňová bude mať viac ako stotisícového pomocníka

Bešeňovej sa podarilo na štvrtýkrát získať dotáciu z Environmentálneho fondu vo výške 148-tisíc eur na kúpu zametacieho auta. Nový stroj pomôže udržiavať dedinu čistú a uľahčí prácu obecným zamestnancom. Tí doposiaľ čistili cesty a ulice štyrikrát do roka ručne. Piatim ľuďom trvalo jedno také čistenie a zametanie dva týždne.

Auto by malo začať pomáhať obci od júna. Jeho súčasťou budú viaceré nadstavby – zametač so zberačom a kropením, pluh na zimnú údržbu s posypom, široká metla s jemným kropením a posypom, nadstavec na kosenie tráv a vysokotlakové umývanie dlažby. „Sme nesmierne radi, že sa nám to po štyroch pokusoch a predkladaní projektu podarilo,“ hovorí starosta Martin Baran. „Podobné mechanizmy majú totiž zatiaľ len mestá.“

Nový systém v odpadoch má už prvé pozitívne výsledky

Od začiatku tohto roka prešla obec Bešeňová na nový systém vývozu odpadu. Za štyri mesiace, čo nový systém funguje, možno skonštatovať, že obyvatelia sa k nemu postavili zodpovedne. „Viac ako 90 percent ľudí začalo separovať poctivejšie a k novému systému pristúpili zodpovednejšie,“ hovorí starosta Martin Baran. „Chcem všetkým zodpovedným obyvateľom poďakovať za to, že svojím

prístupom sú šetrnejší k prírode, bolo potrebné zmeniť aj myslenie ľudí, pretože čím viac vyseparujeme, tým nižšie budeme mať poplatky za odvoz odpadov.“ Systém vývozu odpadov je nastavený spravodlivejšie pre tých, ktorí poctivo triedia komodity, a motivuje separovať viac ako kedkoľvek predtým. Triedi sa päť základných zložiek, vlni dostali domácnosti nádoby na sklo, plasty,

papier, biologický a kuchynský odpad a komunálny odpad. Už teraz je viditeľný rozdiel v počte kuka nádob, ktorých obsah odchádza z obce. Znížil sa zhruba o polovicu. Konkrétne a celistvé údaje o množstve vyprodukovaného odpadu v obci však budeme poznať až koncom roka. V roku 2021 dosiahla Bešeňová 50,35 % vytriedeného odpadu.

Začiatkom roka dostala každá domácnosť s trvalým pobytom v Bešeňovej ceniny vo forme žetónov. Pre každú fyzickú osobu, ktorá má v obci trvalý pobyt alebo prechodný pobyt, alebo ktorá je na území obce oprávnená užívať alebo užíva nehnuteľnosť, bol na rok 2022 vyrubený poplatok 20 eur za zber 5x jednej 110/120 l nádoby na komunálny zmesový odpad. „Na tento systém sme pristúpili aj preto, že mnohí obyvatelia platili za smeti až po viacerých upozorneniach a

vynútení k platbe,“ povedal starosta. „Niektorí majú problém so zaplatením poplatku, pritom už vo februári vedia, koľko nádob budú mať do konca roka. Preto sme platbu stanovili vopred a koniec roka potom ukáže, ako sa bude situácia vyvíjať. Napriek tomu musím povedať, že vidieť, že obyvatelia sú zodpovední, vidieť, že množstvo komunálneho odpadu sa naozaj výrazne zmenšilo.“

Aj keď sa samospráva stále stretáva s neochotou ľudí triediť odpad, vedenie obce verí, že sa to postupne zmení a pre každého sa triedenie stane samozrejmosťou. Nový systém nakladania s odpadmi v Bešeňovej už totiž nie je o možnosti, ale o povinnosti. Treba si na to zvyknúť a uvedomiť si, že takto sme ohľadupľnejší k prírode a aj poplatky za smeti tak obec dokáže udržať na prijateľnej sume pre všetky domácnosti.

Kiosky budú stáť na novom námestí

V centre obce pribudnú tento rok informačné kiosky. Tri kiosky budú stáť pri kamenci oproti pizzerii. Zároveň tam vznikne malé námestie, ktoré úplne zmení podobu miesta.

Samospráva ráta, že rozpočet na kiosky bude asi 60-tisíc eur. Sumu 18-tisíc poskytlo ministerstvo pôdohospodárstva, 22-tisíc získala z OCR Liptov a 20-tisíc eur dá z vlastného rozpočtu.

Otužilci založili skupinu ľadových brojlerov

Sme veľmi radi, že v našej krásnej obci Bešeňová máme termálne kúpalisko s teplým prameňom minerálnej vody.

Vzhľadom na to, že nastala pandemická situácia, ktorej sme boli súčasťou, došlo k uzatvoreniu kúpaliska ako aj pohostinských prevádzok.

Rozhodli sme sa preto posilniť zdravie aj kolektívnu imunitu a vyskúšať iné vodné zdroje v našom okolí.

V neďalekej ľúčanskej doline sme objavili prameň s čistou ľadovou vodou. Nie je síce taká teplá ako tá bešeňovská, ale presne o to ide. Po prvotných

nesmelých skúsenostiach sme sa nakoniec zhodli, že v pravidelnom osviežovaní tela budeme pokračovať.

Založili sme preto spolok Bešeňovské ľadové brojlery, ktorý má v súčasnosti šesť členov:

Milana Protuša, Vladimíra Holíka, Mariána Tarcala, Jozef

a Kapláňa, Tomáša Remenára, Maroša Salvu.

Kto má záujem pridať sa k nám, neváhajte. Privítame všetky vekové kategórie a nezáleží ani na pohlaví. Nežnejšie pohlavie zatiaľ v našich radoch chýba.

Maroš Salva

Spoločenská rubrika

(12. 11. 2021 – 30. 4. 2022)

Narodenie:

Matěj Sobotka
Sára Žiaková

Úmrtie:

Michal Vrzgula

Helena Szuriová

Jubilanti:

50-r. - Miroslav Balko
Anna Hamšíková
Miroslava Mrvová
55-r. - Milan Záhradník
Ing. Igor Nemec

60-r. - Ľubomír Frič
Dušan Pocisk
Ľudovít Vyšný
Vladimír Bistiak
Dana Maruškinová
Vlasta Kubelová
65-r. - Ondrej Vyšný
70-r. - RNDr. Benjamín
Droppa

80-r. Anna Matková

Najstaršia občianka/občan

Zachar Anton (89 r.)
Protušová Mária (89 r.)

Obci sa darí stavať byty aj budovať inžinierske siete

Výstavba ďalších bytových domov napreduje. V apríli obec podpísala prevod piatej bytovky E na obec. Šiestu bytovku F odovzdala už v decembri minulého roka, v ktorej dala do užívania sedemnást nových bytov. „V súčasnosti robíme na 7. bytovke, stavíme už štvrté podlažie,“ povedal starosta Martin Baran. „Z dôvodu pandémie, oneskorených dodávok materiálu a vojenskej krízy sme museli Štátny fond

rozvoja bývania a ministerstvo výstavby požiadať o predĺženie termínu dokončenia do 31. decembra 2022 oproti pôvodne plánovanému 31. augustu tohto istého roka.“

Pri všetkých bytovkách sa však obci podarilo vybudovať všetky inžinierske siete, cesty aj parkoviská, ktoré sú nachystané už aj pre 7. bytovku. Do leta bude hotové i vyznačenie parkovacích miest.

Samospráva otvorí územný plán

V januári obec začala pracovať na prvom dodatku územného plánu. Schválený by mal byť do konca tohto roka. Dôvodom zmeny územného plánu je cyklotrasa z Ružomberka do Bešeňovej a z Liptovského Mikuláša do Bešeňovej, ktorá sa dostala do plánu obnovy Žilinskej župy a vlády SR. Cyklotrasa preto musí byť zapracovaná aj do územného

plánu Bešeňovej, keďže cez ňu povedie. Samospráva využije dodatok aj na zapracovanie ďalších rozvojových projektov. Ide napríklad o desať budúcich bytoviek a dom seniorov pre 40 klientov.

O dotáciu na financovanie dodatku k územnému plánu samospráva požiadala na ministerstve dopravy.

Obec chce športový areál

Samospráva plánuje postaviť tento rok pri bytovkách 1. etapu (časť) všešportového areálu.

„Všetko máme pripravené a vysúfažené, záleží iba na financiách,“ povedal starosta Martin Baran. „Uvidíme, či sa nám to podarí, je ťažká doba. No všešportový areál bude stať najneskôr budúci rok.“

Krátko z obce

- Obec podala žiadosť o nenávratný finančný príspevok na ministerstvo životného prostredia na doplnenie techniky pre traktor. Žiada hákový nosič a kontajnery na zberný dvor.
- Bešeňová vybuduje tenisové kurty, oploenie a upraví povrch na asfaltovom ihrisku. Pre získanie financií obec podala projekt.
- Samospráva sa uchádza o dotáciu na Fonde na podporu športu. Chce vybudovať tribúnu a dostavať osem metrov budovy šatní na futbalovom ihrisku.
- Koncom minulého roka pribudlo na južnej strane cintorína oploenie. Cintorín je tak oplotený zo všetkých strán. Obci sa podarilo rozšírené pohrebisko zapísať aj do katastra nehnuteľností v C-stave.

Milé dámy, mamičky, staré mamy,

druhá májová nedeľa už tradične patrí všetkým mamám. Tento rok sme si Deň matiek pripomenuli v nedeľu 8. mája.

Najkrajším mesiacom roka je máj a preto nie je náhoda, že aj tento významný deň – Deň matiek je zaradený do tohto mesiaca. Byť mamou je najkrajšie povolanie v živote každej ženy. Mama, je slovo síce krátke, ale milé a láskavé. Slo-

vo, ktoré sa každé batolo naučí vysloviť ako prvé. Je ospevané v poézii, zhmotnené v umení a navždy zachované v každom srdci. Mama – to je láska sama, prevtelená do ženy, je to láska, ktorá nás sprevádza celým životom.

Deň matiek je príležitosťou poďakovať za všetku tú vreľú lásku, za nehu a starostlivosť, ktorou každá matka zahrňuje

svoje deti, za opateru a nekončnú trpezlivosť a obetavosť. Milé mamy a staré mamy, želám vám, veľa zdravia, lásky, porozumenia v rodinnom kruhu, aby ste zo svojich detí a zo svojich vnúčat mali vždy radosť. Ak sa vo vašich očiach niekedy kvôli nim objavia slzy, nech sú to len slzy šťastia a radosti.

Martin Baran

O Dni matiek

Deň matiek patrí medzi symbolické medzinárodné dni, ktoré majú svoju historickú hodnotu. Nejde tak o tradičný štátny sviatok či deň pracovného pokoja. Oslavuje sa vždy druhú májovú nedeľu v danom roku. Tento deň

vznikol zhruba v období antiky. V rôznych kultúrach sa ženy oslavovali ako daryne života. Za predchodcu tohto sviatku sa považuje aj anglický Mothering Sunday, ktorý vznikol zhruba v 16 storočí. Súčasnú podobu do-

stal deň matiek na prelome 19. a 20. storočia v Spojených štátoch amerických.

Dátum druhej májovej nedeľe sa rozhodli prijať za svoj takmer všetky krajiny na svete.

V Československu sa začal osla-

vovať v roku 1923, neskôr bol komunistami v 50. rokoch nahradený Medzinárodným dňom žien (MDŽ) a jeho oslavovanie sa obnovilo až po roku 1989.

Na Slovensku sa oslavuje aj MDŽ.

NOVINKY Z MATERSKEJ ŠKOLY

V druhom polroku školského roka 2021/2022 a po postupnom uvoľňovaní opatrení ochorenia COVID 19 sa mohli v materskej škole plniť ciele, úlohy a aktivity, ktoré boli naplánované. V zimných mesiacoch sme chodili s deťmi korčuľovať na rybníky a lopárovať sa na neďaleký kopec. Znova pokračovala krúžková činnosť: Angličtina hrou (1x týždenne), Fun Kids (športovo- pohybový krúžok 2x do mesiaca), Dajme spolu gól (športová príprava 1x týždenne) a Výtvarný krúžok (1x týždenne). Vo februári sa deti tešili z Karnevalu, v marci sa 9 detí zúčastnilo na lyžiarskom kurze v rezorte Demänová. Zapojili sme

sa do športových a výtvarných súťaží organizovaných rôznymi inštitúciami a vyzývatelmi a radi by sme prezentovali úspechy detí materskej školy: okresné kolo „Beh pre zdravie“ 4. miesto, okresné kolo výtvarnej súťaže „Veľkonočné vajíčko“ – Valéria Bystričanová 3. miesto, okresné kolo výtvarnej súťaže „Vesmír očami detí“ a postup do celoslovenského kola – Hugo Halaš. Zúčastnili sme sa na dni otvorených dverí na Jednote hasičského a záchranného zboru v Ružomberku. Do konca školského roka plánujeme zorganizovať plavecký kurz a koncoročný výlet.

Radomíra Hazuchová

Bešeňovej sa zatiaľ v jarnej časti darí

Futbalové súťaže sa naplno rozbehli aj v amatérskych súťažiach, takže to znamená, že i Bešeňová dospela začať jarú časť. Počas zimnej prestávky si futbalisti zmerali sily najmä

so súpermi z 3. ligy, kde absolútne nezaostávali, ba priam v niektorých zápasoch jasne dominovali. So zimnou prípravou sú tréneri spokojní. Podmienky boli vynikajúce vďaka využí-

vaniu umelej trávy v Ružomberku. Počas zimnej prestávky družstvo prešlo minimálnou obmenou. Mužstvo opustil na hostovanie Dávid Katrák, naopak, do kádra pribudli mladí

chlapci Peter Hutník z Liptovského Hrádku a Sebastián Jurčo z MFK Ružomberok U17. Spokojnosť však vystriedal debakel a to hneď po prvom odhratom zápase v Turzovke, kde mužstvo prehralo 8:0. Medzi hráčmi sa musel opäť prebudíť duch bojovnosti, disciplíny a sily mužstva. Tvrdšie slová asi padli na úrodnú pôdu, pretože odvtedy už mužstvo neprehralo a posledné štyri zápasy ťahalo víťaznú šnúru. V čase uzávierky novín viedlo tabuľku 4. ligy o skóre pred Kysuckým Novým Mestom.

Ján Kapláň

Ako sú na tom futbalové kategórie

Futbal v Bešeňovej cez zimnú prestávku nezaháľal, chalani sa zodpovedne pripravovali na jarú časť 2022.

A-mužstvo sa pripravovalo v domácich podmienkach pod vedením Jožka Kapláňa. Využívalo umelú

trávu v Ružomberku na tréningovanie. Mužstvo je kompaktné a súdržné. Dorast trochu v jeseni zaostával a po hľadaní trénera sa kormidlo ujal Peter Škombár, bývalý výborný futbalista. Odchovanec z Oravy, bývajúci v Liskovej chlapcom pomôže a

chalani pod jeho vedením budú napredovať. Z kádra po sezóne nik neodchádza, veríme, že hráčsky káder sa stabilizuje a na ďalšiu sezónu prídu aj výsledky. Sme radi, že tréner sa ujal mužstva a postupne pripraví hráčov aj pre A-mužstvo.

V U-15 verím, že chlapci budú pociťovo chodiť na tréningy, aby sme mohli časom doplniť dorasteneckú kategóriu.

U-13 trénuje Stano Vyšný. V tejto kategórii máme dostatok hráčov.

U-11 pod vedením Iva Jacka je výborná kategória. Máme veľa hráčov s veľkou chuťou na seba pracovať. U detí je veľký záujem o futbal, preto ich treba podporiť.

U-9 vedie Mirka Migaľová. Veríme, že vychová budúcich futbalistov a hráčky pre Bešeňovú alebo ligové kluby na Slovensku.

Za podporu ďakujeme obci Bešeňová, osobitne starostovi Martinovi Baranovi, i ostatným malým sponzorom. Bez týchto ľudí by šport na takej úrovni nefungoval.

Ján Hablák

Ako sme prežili Veľkú noc

Po dvoch rokoch obmedzení sme opäť mohli prežívať Veľkú noc tak, ako sme boli zvyknutí. So širšou rodinou, v spoločenstve, kostole.

Krížová cesta ulicami farnosti

Aj vďaka tomu sa na Veľký piatok v našej farnosti opäť konala spoločná krížová cesta, na ktorej sa dopoludnia v uliciach Lip-

tovskej Teplej zúčastnilo okolo stopäťdesiat veriacich. Jednotlivé zastavenia, ktoré reflektovali súčasnú dobu poznačenú covidom a vojnou na Ukrajine, vymysleli a napísali lektori farnosti. K čítaniu zamyslení a neseniu kríža sa pridali aj ďalší veriaci, aby sme tak, napriek daždivému počasiu, mohli hlbšie prežiť chvíle Ježišovho ukrižovania a zúčastniť sa krížovej cesty, podobne ako to v tento deň robia kresťania po celom svete.

Návšteva Božieho hrobu

Slávenie Veľkej noci pokračovalo na Bielu sobotu. Počas dňa

sme mali možnosť prichádzať na poklonu k Božiemu hrobu, večer o 20 hodine začala tzv. vigília Veľkej noci. Jej súčasťou bola aj slávnostná procesia pred kostolom, počas ktorej kňaz požehnal Sviatosťou Oltárnou na všetkých svetových stranách našu obec.

Požehnanie veľkonočných jedál

Vyvrcholením Veľkej noci je Veľkonočná nedeľa – najväčší kresťanský sviatok, keď Ježiš vstal z mŕtvych. Po rannej svätej omši mali veriaci možnosť priniesť si požehnať veľkonočné

jedlá, ktoré počas obdobia pôstu obmedzovali. Zároveň majú svoju symboliku, ako napr. vajíčko predstavujúce nový život - zárodok, silu, narodenie, stále sa opakujúci život a vďaka škru-pine aj pocit bezpečia.

Šibačka a oblievačka

Vajíčko je zároveň najčastejšou odmenou pre kúpacov, ktorí na Veľkonočný pondelok šibú a oblievajú ženy a dievčatá. Inak tomu nebolo ani v našej obci, vďaka čomu bude iste ženské pokolenie po celý rok krásne a zdravé.

Andrea Božeková

Bešeňová ako modré miesto na Zemi?

Vo svete existujú tzv. modré zóny. Sú to miesta, kde sa ľudia v dobrom zdraví dožívajú neobvykle dlhého veku, bežne aj sto rokov. Patrí tu napríklad provincia Ogliastra na talianskej Sardínii, japonský ostrov Okinawa, mesto Loma Linda v Kalifornii, polostrov Nicoya v Kostarike či grécky ostrov Ikaria. Povoľme uzdu fantázii a zamyslime sa: Mohla by sa medzi tieto miesta niekedy zaradiť aj Bešeňová?

Hneď na úvod môžeme jednoznačne povedať, že to nie je nemožné. Povedzme si preto, čím sú modré zóny typické a čo by sme mali urobiť, aby sme sa takýmto miestom stali.

Modré zóny majú spoločných týchto deväť bodov:

1. Pohyb – pravidelný a aktívny. Môže ísť o fyzickú aktivitu alebo aj prechádzku. Skrátka, obmedziť sedavý spôsob života.
2. Životný zmysel – vedieť, kvôli čomu sa ráno budíte a čo vás robí šťastnými.
3. Oddych – vedieť vypnúť a eliminovať stres.
4. Striedmosť v jedení – podľa pravidiel 80 % sa nikdy nenajesť do sýtosti.
5. Rastlinná strava – oveľa viac ako mäso a mliečne výrobky.
6. Víno – umiernené s rodinou, priateľmi a susedmi ako malá súčasť jedla.

7. Rodina – mať úzke a pevné rodinné vzťahy.
8. Priatelia – mať blízkych priateľov a silné sociálne siete.
9. Komunita – byť súčasťou komunity, v ktorej máme rovnakú vieru, hodnoty či ciele.

Každý jeden bod by bol iste dobrým podnetom na reflexiu či zaujímavý rozhovor, však? V čom sme v Bešeňovej dobrí a v čom naopak zaostávame?

Zastavme sa napríklad pri bode číslo deväť. Komunita je skupina ľudí, ktorá, aj napriek prípadným rôznorodým rozdielnostiam, dokáže spolupracovať a zdieľať spoločnú vieru, hodnoty a ciele. Zároveň je dôležité, že opakovanou

spolupracou - vzájomnými kontaktmi a vzťahmi - tieto dosahované dobré ešte upevňuje, čím jednak mení celkovú kvalitu života k lepšiemu, no navyše spôsobuje, že ľudia sa cítia šťastnejší, spokojnejší a dokonca zdravší. Inými slovami, komunita nie je anonymná masa ľudí, ktorí sa o seba nezaujímajú, ale spoločenstvo osôb s blízkymi kontaktmi, ktorí sa poznajú, stretávajú a spoločne pracujú na niečom, čomu veria, čo si vážia a po čom túžia. Tak, ako to máme, a ktorý zo zoznamu typických charakteristík modrých zón si už teraz môžeme odľaknúť?

Andrea Božeková